

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Juuksurite Erakooli

Maridel

juuksuritöö ja iluteeninduse

õppekavarühma

hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2019

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	4
3. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes.....	8
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	8
3.2 Õppimine ja õpetamine.....	12
3.3 Õpetajad.....	23
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma osas	27

Tabelid

Tabel 1. Ülevaade hinnatavatest õppekavadest (Allikas: EHIS ja kool)

Tabel 2. Ülevaade õppijatest (Allikas: Haridussilm ja kooli eneseanalüüsi aruanne)

Tabel 3. Digilahenduste kasutamine õppeasutuses Maridel. (Allikas: Haridussilm)

Tabel 4. Õpilase tagasiside praktikale. (Allikas: Kooli eneseanalüüsi aruanne)

Tabel 5. Õppijate saavutused „Kuldse Pääsukese“ meistrivõistlustel. (Allikas: Kooli eneseanalüüsi aruanne)

Tabel 6. Marideli lõpetanute hõive. (Allikas: Haridussilm)

Tabel 7. Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga. (Allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne)

Tabel 8. Kutseksamiedukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, %. (Allikas: Haridussilm ja kooli enesehindamise aruanne)

Tabel 9. Õigeaegne õpingute lõpetamine. (Allikas: Haridussilm)

Tabel 10. Töökohapõhise õppe lõpetanud. (Allikas: Haridussilm)

Tabel 11. Õpetajate ja ametikohtade arv. (Allikas: Haridussilm)

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusvärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja 09.09.2019 korraldusega nr 1-19/82/2019 moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Ene-Mall Vernik-Tuubel	kutseõppe ekspert, komisjoni esimees
Andra Õismaa	kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär
Kertti Viru	tööandjate esindaja
Renaldo Paabel	tööandjate esindaja
Piret Kesküla	tööandjate esindaja

Lühike hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga intervjuu jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 23.- 25. septembril 2019. aastal. Komisjon viis läbi enamuse ajakavas kokku lepitud vestlustest ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Vestlus karjäärinõustajaga jäi ära spetsialisti haigestumise tõttu. Kuna praktikaettevõtete külastusega oli saanud vastuste küllastus, loobuti

planeeritud külastustest kahte praktikabaasi. Komisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning külastas õppetöö ja praktilise töö tegevusi.

Komisjon külastas õppekavarühma praktikaettevõtteid, kus tutvus ettevõtte töökeskkonnaga ning vestles praktikajuhendajate ja vilistlastega:

- 23.09.2019: OÜ Strabene ja Tatjana Yurova, Magnolia OÜ ja Tiina Petrova, ILU SALADUS OÜ ja Natalia Konstantinova;
- 24.09.2019: AS Toila Sanatoorium ja Airi Rüütel, OÜ Kuldne ja Natalia Evstifeeva, New Style Irina Orlova ja Irina Orlova, OÜ Stúdio Marilena ja Marina Dolotova;
- 25.09.2019: Noorus OÜ ja Olga Tsupsman.

Külastused kulgesid ladusalt, sest olid kooli ja ettevõtete poolt hästi ette valmistatud, intervjueeritavad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepitati kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant.

Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Komisjon ei näinud vajadust aruande lõpliku variandi koostamisel järeldustes kooli vastuskirja alusel muudatusi teha. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle tähtaegselt 02.11.2019. a.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed: Juuksurite Erakool Maridel OÜ

- koolijuhi nimi: Marina Kulkova. EHISe andmetel on kooli direktor Ruth Kerov
- kooli aadress: Sompa 1a, Jõhvi 41533, filiaal Tallinnas Toompuiestee 17 A
- telefon: +372 337 0502
- e-post: maridel@hot.ee
- koduleht: www.maridel.ee
- hindamise korralduse kontaktisik koolis (nimi, amet, telefon, e-post): Marina Kulkova, +372 337 0502, maridel@hot.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid on esitatud väljavõttena eneseanalüüsist.

Kooli missiooniks on kutseharidussüsteemis ette valmistada juuksuri kutseala esindajaid, kes on konkurentsivõimelised nii Eesti kui rahvusvahelisel tööturul ning kelle töö tulemusena tagatakse iluteeninduse kvaliteetne kättesaadavus. Kooli visioon on olla piirkondlikku eripära arvestav kvaliteetset ja konkurentsivõimelist kutsekeskharidust andev õppeasutus, mille lõpetajad on suuteliselt edukalt hakkama saama tööturul ning professionaalsel ametialal.

Kooli põhiväärtused on järgmised:

- Pädevus - teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus võtta vastu ja viia ellu meetmeid koolielu tulemuslikuks korraldamiseks lähtuvalt kooli arenguvajaduste pikaajalistest eesmärkidest ja ressursside otstarbekast kasutamisest.
- Innovaatilisus - õppijate eduks uute ideede ja lahenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtt, parema kogemuse levitamine.
- Koostöö - avaliku, era- ja kolmanda sektori vastastikku rikastav ühismeetmete rakendamine õppijate teooriaõppe, praktikakeskkonna ja vaba aja sisukaks tagamiseks õppeajal ning omaalgatuse ja ühtekuuluvustunde stimuleerimiseks, rahvusvaheliste suhete väljakujundamine. Kutsealase ettevalmistuse paremustamiseks koostöö arendamine teiste õppeasutustega nii siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt.
- Jätkusuutlikkus – välja töötatud tegevused on pidevad.
- Avatus - abivalmidus, sõbralikkus, ausus, sallivus, osavõtlikkus, oskus ja tahe kuulata, arutleda, nõustada.
- Õppiv organisatsioon - loovus, õpitahe, eneseareng, omaalgatus, nähes viga, tuleme ja aitame, head mõtted teeme teoks, meeskonnatöö.
- Lojaalsus - pühendumus, kohuse- ja vastutustunne, hool õppija, kolleegi ja kooli hea maine eest, austame õppijat, kolleegi, tööandjat ja käitume vastavalt.
- Piirkondlikku omapära arvestav – muuta iluteeninduse valdkonna haridus piirkonnas kättesaadavamaks ning toetada läbi selle maakonna arengut.
- Positiivsus – õpetame ja õpime rõõmuga, keskendume lahendustele, mitte probleemidele.
- Professionaalsus - kõrge kvalifikatsiooniga asjatundjate kaasamine õppejõududena; töötajatele erialaste ja pedagoogiliste teadmiste täiendamise võimaldamine.
- Kvaliteet - ühise tegevuse arendamine tööandjate, kutseliitidega koolituse kvaliteedi ja mahu vastavusse viimiseks tööturu nõudlusega.
- Hoolivus - õppurite teavitamine koolis õpetatavate kutsealade õppimis- ja karjääri võimalustest; õppuritele eluks ja tööks vajalike teadmiste, oskuste ja eetiliste tõekspidamiste omandamiseks võimaluste loomine.

Arengukava (kuni 2019) peamiseks eesmärkideks on:

1. Võttes arvesse tööturu trende, tõsta ja kindlustada õppekvaliteet läbi õppekorralduse diferentseerimise, õppekavade sisu kaasajastamise ning õppekeskkonna moderniseerimise. Muuta koolikeskkond õpilasesõbralikumaks, esteetilisemaks ja viia vastavusse tervisekaitsenõuetega. Personali ruumidesse uue tehnika muretsemise.
2. Kindlustada kooli haldus- ja jätkusuutlikkus, luues õppijatele tingimused, mis võimaldavad neil eluks, tööks ja edasiõppimiseks vajalike teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute omandamist.
3. Järkjärguliseks üleminekuks eestikeelsele õppele vastavad vähemalt 75 % õpetajatest kvalifikatsiooninõuetele. Õppetöö korraldusel lähtutakse õppija vajadustest, et hõlbustada nende

üleminekut koolist tööellu ning jätkuõppe korraldamist täiskasvanutele kutsekvalifikatsiooni kõrgema taseme omandamiseks.

4. Säilitada hästi toimiv koostöö olemasolevate praktikabaasidega ning alustada koostööd uute baasidega.

5. Tõhustada koostööd erinevate koostöö- ja huvigruppidega, sh KOV, riigiasutused, õppijad, tööandjad, eriala- ja kutseliidud, välispartnerid, kõikide õppekavade peamised tööandjad/praktikabaasid, kooli töötajad, vilistlased jt.

Järgnevalt esitatakse ülevaade hinnatavast õppekavarühmast, analüüsitud õppekavadest (kvalifikatsioonitase, õppekava kood EHISes, maht (EKAP), rakendamise aasta, õppevormid, link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele, õppekava juht) ja õppekavade õppijatest.

Siinses aruandes hinnatakse juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma.

Tabel 1. Ülevaade hinnatavatest õppekavadest (Allikas: EHIS ja kool)

Õppekava nimetus	Kvalifikatsioonitase	Kood EHIS-es	Maht EKAP	Rakendamise aasta	Õppevormid	Link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele	Õppekava juht
Juuksur	442 Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (alates 01.09.2013)	137857	120	2015	Statsionaarne koolipõhine ja statsionaarne töökohapõhine	Rakenduskava ei ole kodulehel kättesaadav	Marina Kulkova
Spaateenindaja	442 Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (alates 01.09.2013)	141638	90	2015	Statsionaarne koolipõhine ja statsionaarne töökohapõhine	http://www.marid.ee/docs/Spaateenindaja_oppekava90EKAP_new.pdf http://www.marid.ee/docs/Spaateenindaja_oppekava_moodulite_rakenduskava_4_tase90_EKAP.pdf	Marina Kulkova
Küünetehnik	431 Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (alates 01.09.2013)	141639	15	2015	Statsionaarne koolipõhine ja statsionaarne töökohapõhine	http://www.marid.ee/docs/Kuunetehnik_60_EKAP_oppekava.pdf http://www.marid.ee/docs/Kuunetehniku_rakenduskava_60_EKAP.pdf	Marina Kulkova

Tabel 2. Ülevaade õppijatest (Allikas: Haridussilm ja kooli eneseanalüüsi aruanne)

Õpilasgrupp	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
ÕPILASI KOKKU	8	31	91	136	88
Neist:					
Kolmanda taseme kutseõppes			9	12	-
Neljanda taseme kutseõppes		31	82	124	88
Kutseõppes keskhariduse baasil	8	-	-	-	-
Koolipõhises õppes	8	1	15	6	1
Töökohapõhises õppes		30	76	130	87
Katkestas	1	15	4		
Vastuvõtt		30	55	58	
Õppekaval mahuga 15 EKAP			9	12	
Õppekaval mahuga 60 EKAP					26
Õppekaval mahuga 90 EKAP	8	31	82	124	20
Õppekaval mahuga 120 EKAP					42
Juuksuri erialal	8	31	33	65	42
Küünetehniku erialal			9	12	26
Spaateenindaja erialal			49	59	20
Naisi	8	31	84	130	85
Mehi			7	6	3
Erivajadustega õpilasi	Haridussilma andmetel erivajadustega õpilasi ei ole. Koolikülastuse intervjuude põhjal EHS-es kajastatavaid meditsiiniliste näidustustega erivajadustega õpilasi Maridelis tõepoolest ei ole. Küll aga on keeruliste sotsiaalsete probleemidega õpilasi, kelle ühiskonda integreerimisse on Maridel panustanud (näit vanglast vabanenu).				
Õpilaste vanus on vahemikus 16-63 aastat (<i>Haridussilm</i>)					
Enamus kooli õpilastest on pärit Ida-Virumaalt, teistest maakondadest on õpilasi 16% (info kooli eneseanalüüsi aruandest)					

3. Juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Koolis toimub õpe õppekavarühmas: „Juuksuritöö ja iluteenindus“ alates 2000. aastast. Praegu toimub õpe kolmel kutsealal: juuksur, küünetehnik ja spaateenindaja. Kõigi kutsealade õppekavad on registreeritud EHISes ja neid rakendatakse 2015. aastast. Õppekavad on kooskõlas ilu- ja isikuteeninduse kutseenõukogu kehtestatud kutsestandarditega. Õppe- ja kasvatustöö ühtlane areng koolis tervikuna, sh õppekavade areng, on tagatud õpetajate omavaheliste tihedate kontaktide, pideva meetoodilise töö ja õppekavateemade aruteludega kooli nõukogus.

1. **Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;**

Õppekavade ja nende rakenduskavade koostamisel ja arendamisel lähtutakse iluteeninduse eriala riiklikust õppekavast, kutsestandardist, kutseharidusstandardist, huvigruppide vajadustest. Töötukassa aruannetest saab kool ülevaate tööturu vajadustest. Õppekavadesse on sisse viidud valikmooduleid, mis lisavad õppekavadele paindlikkust ja annavad õpilasele võimaluse oma õpingutes arvestada individuaalseid soove ja vajadusi. Küünetehniku õppekavas on valikõpingute moodulid juhendamine ja juhtimine, pediküür, erialane eesti keel. Spaateenindaja õppekavas on 10 valikmoodulit: mitmesugused hooldused ja hoolitsused (juuste, käte, jalgade), massaažid (tselluliidimassaaž, aroomimassaaž), depilatsioon, šokolaaditeraapia, projektijuhtimine ning turismimajanduse ja terviseturismi alused. Õppekavade rakendumisega seotud küsimused arutatakse läbi ja vajalikud otsused võetakse vastu kooli nõukogus (kooli nõukogu viimaste aastate protokollid). Vastutus õppekavade arendamise eest on direktoril. Peab siinkohal mainima, et kool on väga direktorikeskne. Lisaks direktorikohustustele, mida on töötajate koosseisu kinnitamise käskkirja põhjal 0,2 koormust, täidab direktor õppedirektori, juuksurieriala kutseõpetaja, psühholoogi kui praktikakoordinaatori rolli; tal on nii psühholoogi kui täiskasvanute koolitaja kutse, ta nõustab nii õpilasi kui õpetajaid ning on keerulise taustaga õpilastele tugiisikuks. Kool on väike, õpetajate kontaktid tihedad, mis võimaldab õppe- ja kasvatustööga, sh

õppekavadega seotud probleemide lahendamist kogemuste vahetamise korras ja iseregulatsiooni teel (intervjuud õpetajatega). Õpetajate metoodiline ettevalmistus ühtlustub omavahelises koostöös, tihedad kontaktid motiveerivad õpetajate enesearendustööd, tugevdades õpetajate kaasatus- ja osalustunnet. Direktor oma isiksusega ja kindla ettekujutusega sellest, millisena ta tahab kooli näha, annab õpetajate tegevusele ühtse suuna, kinnitab nii õpetajate kui kutsealal töötajate eetilisi tõekspidamisi, kujundab väärtusi ja töökultuuri. Õpetajad annavad töökultuuri edasi oma õpilastele, kes viivad selle kaasa praktikaasutustesse ja hiljem oma töökohtadele.

Kutseõppeasutuse seadus näeb ette, et õppekorralduslikud dokumendid avalikustatakse kooli veebilehel. Kooli kodulehel esitatud kutseõppe õppekavad on väljundipõhised ja koosnevad moodulitest. Hindamiskülastusel koolis toimunud intervjuude alusel võib öelda, et töötatakse ja püüeldakse selle poole, et olla Marideli kodulehel esitatud rakenduskavadega vastavuses. Enesehinnangu aruandes mooduleid ei mainita, kuid räägitakse aine- ja töökavadest, mida koostavad ja uuendavad õpetajad esitavad need õppeaasta algul koolijuhile kooskõlastamiseks ning kinnitamiseks. Õpetajate töökavad on vormistatud ühtsete nõuete järgi, neisse on jõudnud mõistatena nii õpiväljund kui väljundipõhine hindamine. Ollakse teel väljundi- ja moodulpõhise õppekava järgi õpetamisele. Vahetu õppetöö on kodulehel avalikustatud õppekavadega nõrgalt seotud, millest annavad tunnistust järgmised asjaolud: juuksuri õppekava moodulite rakenduskava kodulehel ei olegi ning teistes õppekavadest ei ole esitatud moodulites õpetavate õpetajate nimesid; õppekavade moodulite rakenduskavadest ei leia psühholoogilist treeningut kui meetodit, mis samas on õpilastelt saanud väga kõrge hinnangu ja millel on õpilaste kutse-eeetika ning üldpädevuste kujundamisel olulisim roll (vt allpool, indikaator 2); õppekavade moodulite rakenduskavade õppematerjalide kirjanduse rubriigis esitatud kirjandus on valdavalt eestikeelne, seda tingimustes, kus nii õpetajate kui õpilaste eesti keele oskus on tagasihoidlik.

Tasemekoolituse õppekavadega on seotud erineva mahuga täiendusõppe ja täiskasvanuhariduse õppekavad, mille alusel õpetatakse kooli juures asuvas koolituskeskuses. Eneseanalüüsi põhjal õigusaktide alusel töötaval koolituskeskusel on kodulehel esitatud koolitusluba 7085 HTM, kuid täiskasvanute koolituse seadusest tulenev majandustegevusteate info puudub. Aastatel 2015-2019 on rakendatud 23 erineva mahuga iluteeninduse õppekavarühma täiend- ja ümberõppe õppekava, pakkudes õpet juuksuri, küünetehniku, jumestaja, massööri, kosmeetiku, ripsmete pikendamise, spaateenindaja kutsealal. Lisaks on võimalik osaleda eesti keele õppes A-1 ja A-2 tasemel nii päevases kui õhtuses õppevormis, kusjuures olemas on ka individuaalõppe võimalus. Kool teeb tulemuslikku koostööd Eesti Töötukassaga.

Täienduskoolituste õppekavasid arendatakse koostöös huvigruppidega, saades õppekavade arenguks infot põhiliselt praktikaettevõtetelt ja täiskasvanute koolituskursustelt. Täienduskoolitustel osalejatelt kogutakse tagasisidet, mida arvestatakse uute täienduskoolituste õppekavade koostamisel.

Intervjuudest jäi kõlama seisukoht, et õppekavade arendamisel arvestatakse Ida-Virumaa kui kohaliku piirkonna vajadusega töötajate järele, kellel on iluteenindusalane ettevalmistus. Õppekavasid uutele kutsealadele ei ole koolil lähitulevikus plaanis luua, vaid keskendutakse juuksuri, küünetehniku, spaateenindaja kutsealadel võimalikult heal tasemel ja ajakohastele koolitustele.

2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Õppe kavandamise ja korralduse aluseks on "Juuksurite Erakooli Maridel õppekorralduseeskiri" (kinnitatud OÜ Juuksurite Erakool Maridel nõukogu 08.03.2019 koosoleku protokoll nr 14 otsusega).

Õppekorralduseeskirjas on rida sätteid, mis võimaldavad õppe korraldamisel arvestada õppijate eripäraga. Õppekorraldus põhineb õpilaste vabal tahtel osaleda õppetegevuses ja sellest tulenevatel kohustustel omandada õppekavaga määratletud ainetes teoreetilised teadmised ja praktilised oskused. Valikõpingute moodulid võimaldavad õpilasel kujundada õpinguid oma huvidest lähtuvalt. Võimalik on õppida individuaalse õppekava ja/või individuaalse õppetöö graafiku järgi. Varasemaid ja mujal sooritatud õpinguid ning töökogemust tunnustab kool individuaalses korras VÕTA-reeglite järgi. Õpilasel on õigus saada konsultatsioone, seda õigust tasakaalustab kohustus osaleda aktiivselt õppetöös ja hoida kooli head mainet. Õpilasel on võimalus vajadusel saada akadeemilist puhkust nii tervislikel kui ka muudel mõjuvatel põhjustel. Õppija eripäraga arvestamine toimib ka kujundava hindamise kaudu, millega antakse õpilasele individuaalset tagasisidet tema arengu ja õpiväljundite saavutatuse kohta. Kool annab õpilasele võimaluse valida praktikaks talle sobiv ettevõtte ning kooskõlastab selle, et õpiväljundid oleks võimalik saavutada.

Õppekorralduseeskirja tutvustatakse ja selgitatakse õpilastele. Selle kinnituseks ja oma arusaamise tõendamiseks annab õpilane dokumendile „Tutvumisleht õpilasele“ allkirja. Kindlasti mõjutab selline allkiri õpilase vastutust oma õpingute eest.

Õppekavade rakenduskavades nähtub, et lisaks kutsealastele oskustele tähtsustatakse võtmepädevuste arengut. Õpiväljundite saavutamiseks on:

- palju õppija eneseanalüüsiga ja enesekohaste oskustega seotud tegevusi, näiteks: analüüsib juhendamisel oma isiksust ja kirjeldab oma tugevaid ja nõrku külgi; koostab juhendamisel oma lühi- ja pikaajalise karjääri plaani; kirjeldab oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressursside piiratusest; võrdleb iseseisvalt oma võimalusi tööturule sisenemisel palgatöötaja ja ettevõtjana, lähtudes ettevõtluskeskkonnast; kirjeldab ja analüüsib näite põhjal enda kui teenindaja käitumise positiivset ja negatiivset mõju kontakti loomisel ja kliendi teenindamisel; analüüsib enda toimetulekut; jm.
- meeskonnatöö oskusi kujundavaid tegevusi, näiteks: selgitab tulemusliku meeskonnatöö põhimõtteid, kirjeldab meeskonnatööna tulekahju ennetamise võimalusi ja kirjeldab iseseisvalt enda tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas; selgitab tulemusliku meeskonnatöö eeldusi.
- ettevõtlushädevuse kujunemist toetavaid ülesandeid, näiteks: kirjeldab meeskonnatööna vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid; selgitab meeskonnatööna ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda, jm.
- esindatud kultuuripädevused, näiteks: kirjeldab meeskonnatööna kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele; kirjeldab juhendi alusel meeskonnatööna kultuurilisi erinevusi suhtlemisel; jm.

- klienditeeninduse moodulis ootuspäraselt mitmesuguseid suhtlemispädevust kujundavaid tegevusi, näit. suhtleb nii verbaalselt kui mitteverbaalselt etteantud situatsioonile sobival, järgides üldtunnustatud käitumistavasid; loob positiivse tööõhkkonna, toetab meeskonna arengut, püüdlikkust, osavõtlikust ja vastastikkust tunnustamist; rakendab erialaseid ja kutsekeele oskusi suhtlemisel rahvusvahelise kliendiga, toodete ja hoolitsuste tutvustamisel ja müümisel; kasutab erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava, jm.

Tähelepanuväärne on kutse-eeetika alase õppetöö kavandamine moodulites, näiteks: klienditeeninduse aluse mooduliga taotletakse, et õpilane mõistab klienditeeninduse põhimõtteid, rakendab neid kliendikesksel teenindusel lähtudes eetika- ning konfidentsiaalsuse põhimõtetes.

Kooli hindamiskülastuse käigus selgus, et parim toetus õpilastele võtmepädevuste kujunemisel on õpingute algul toimuv psühholoogiline treening, mida aga õppekavade rakenduskavadest ei leia. Treeningu viib kõigile õpilastele läbi psühholoogi ja täiskasvanute koolitamise ettevalmistusega direktor. Treeningul kujundatakse õpilaste enesetaju ja enesekindlustunnet, meeskonnatöö oskusi, keerulistes olukordades käitumise võimalusi, suhtlemisoskusi nii tavaolukordades kui kutsetöoga seotud situatsioonides. Tutvutakse kooli ootustega õpilastele ja õpilaste ootustega õpingutele, saadakse esmane ettevalmistus valitud elukutseks. Neid treeninguid meenutasid intervjuudel väga hea sõnaga nii õpilased kui vilistlased ning ettevõtete esindajad tõid välja praktikantide hea ja laiapõhjalise ettevalmistuse oma kutsetöös.

Õppekavade rakenduskavad väidavad, et kasutatakse mitmekesiseid õpetamis- ja hindamismeetodeid, mis toetavad õpiväljundite ja õppekava eesmärkide saavutamist. Moodulite rakenduskavade järgi kasutatakse järgmisi meetodeid: loeng, arutelu, analüüs, iseseisev töö, praktiline töö, referaat, õppekäik, töölehtede täitmine, info otsimine, rollimängud, rühmatöö, õpimapp, kontrolltöö, demonstratsioon, ettekanne ja esitus, kavand ja plakat spaamiljöö kohta jm. Intervjuud nii õpilaste, vilistlaste kui õpetajatega kinnitavad, et tõepoolest on õppetöös kasutusel mitmekesised meetodid. Õppekavad on kompetentsipõhised, moodulites on teemade kaupa lahti kirjutatud õpiväljundid ning kuidas õpilane nende saavutamist väljendab, demonstreerib, rakendab jne üldtasandil. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse mitteeristavalt ning ei kasutata tasemete eristamiseks hindeid. Kutseandjad soovivad hinnata kutseeksami küsimusi kooli õppekava ja tegeliku õppeprotsessi vastu, et õpilased jõuaksid kõikide nõutud õpiväljunditeni ja saaksid tõendada kõiki vajalikke kompetentse.

Järeldused

Tugevused:

- Koolijuhil ja kutseõpetajatel on kindel teadmine kooli missioonist ja visioonist.
- Kooli personalil on selge arusaam, milliseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid vajab iluteenindaja tänapäeva kiiresti muutuval tööturul.
- Õppekavaarenduse ja meetodilise tööga loob kooli meeskond tingimused asjakohaste kutsealaste oskuste ja üldpädevustega töötajate koolitamiseks iluteeninduse valdkonnas.
- Õpilaste ja ettevõtjate hinnagud õppekavadele on õppekavaarendust toetavad: õpilased hindavad kõrgelt õppekavasid ja neil õppides omandatud oskusi, piirkonna tööandjate sõnul on õpetatavate kutsealade esindajate järele olemas selge vajadus.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks:

- Marideli kodulehel avaldatu ei esinda kooli parimal viisil ning kajastab kooli elu mitteadekvaatselt. Kodulehe eestikeelne osa on paljude vigadega, mis kompromiteerib kooli ja mõjub mainele negatiivselt. Eksitava, ebakohaste dokumentide, aegunud info ja vigadega kodulehekülj võib eemale tõrjuda potentsiaalsed huvilised, sealhulgas ka rahastajad. Hindamiskomisjoni soovitus: teha koduleht korda ja vajadusel kaasata selle valdkonna spetsialistid (IT, turundus, õigus jm), et adekvaatse info, head disainiga ja keeleliselt korrektne koduleht kujundaks koolile positiivset mainet.
- Kooli meeskond on koostanud õigusaktide nõuetele vastavad kutsehariduse õppekavad ja nende rakenduskavad, tegelik töö toimub siiski teistsuguste dokumentide järgi. Hindamiskomisjoni soovitus: et kutseõpetajate tehtav heatasemeline metoodiline töö oleks vastavuses väljundipõhiste õppekavade rakenduskavadega, siis jätkata sellealast arendustööd.

Arenguvõimalused:

- Direktoril ja kutseõpetajatel omandada eesti keel tasemel, mis võimaldab neil osaleda eestikeelsetel koolitustel, suhelda teiste (kutse)õppeasutustega ning teha õppekavaarenduses koostööd. Selleks :
  - Kooli juures töötaval täiendusõppe osakonnal on eesti keele õpetamise õigus tasemel A2. Seda võimalust saab kasutada pedagoogilise personali eesti keele õppeks.
  - Koolil on olemas psühholoogilise treeningu läbiviimise pikaajaline kogemus. Seda metoodikat saab kasutada eesti keele õppimist takistavate psühholoogiliste barjääride mahavõtmiseks.
  - Juuksuri kutseõpetajal (kes on ka direktori rollis) omandada juuksuri 5. kutsetase meisterjuuksuri kuuekuulistel kursustel. Need kursused toimuvad eesti keeles, kus saadakse grupitöö tegemise ja koolituse läbiviimise kogemus riigikeeles. See omakorda teeb võimalikuks õppetöö läbiviimise eesti keeles, Marideli õppe laienemise väljapoole Ida-Virumaad ning tulemusliku suhtlemise teiste õppeasutustega.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. Õppijate erialavalik on toetatud;
2. Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

1. Õppijate erialavalik on toetatud

Õppekorralduseeskirja (p 5.1) järgi võetakse õpilasi kooli vastu vastavalt kooli direktori kinnitatud Juuksurite Erakool Marideli õpilaste vastuvõtu korrale. Vastuvõtmist töökohapõhisesse õppesse reguleerib "OÜ Juuksurite Erakool Maridel töökohapõhise õppe rakendamise kord". Vastuvõtt toimub avaliku konkursi korras õpilaskandidaatide pingerea alusel.

Koolil on võimalus õpilasi valida, sest soovijaid on rohkem kui õppimiseks kohti. Millised soovijad võetakse vastu, selgitatakse vastuvõtuvestluse käigus. Õppijate vastuvõtt lähtub iluteenindaja kutsele sobivate isikuomaduste analüüsist, sealjuures arvestatakse kandidaadi valmisolekut õppida soovitud kutsealal ja tema suhtlemisuskust. Isikuomaduste analüüsi kasutatakse nii õpilaste valikul kui ka järjepidevalt õppetöö jooksul ning see põhineb valdavalt koolijuhil ja juhtõpetaja rollis oleva õpetaja kutsealasel ja psühholoogilisel kompetentsusel. Kõigi õpilaskandidaatide kutsenõustamine toimub juba vastuvõtul ning seda korraldab vastuvõtukomisjon.

Koolil on toimiv koostöö Töötukassaga, mis annab võimaluse erineva tausta ja sotsiaalse staatusega õppijale. Näiteks suunas Töötukassa kooli õppima vanglast vabanenud isiku. Temaga läbiviidud intervjuust selgus, et peale kutsealaste oskuste kujundamise on kool andnud talle ka sotsiaalse kuuluvuse ja toe. Vene õppekeele juuksurite erakooli Maridel on üles leidnud ka eesti emakeelega õppijad ning õpilaste hulgas on kõrgharidusega õpilasi, kes soovivad kutset omandada.

Kool on nii piirkonnas kui kogukonnas tuntud ja tunnustatud. Oma nähtavaks tegemiseks kasutatakse selliseid traditsioonilisi suhtluskanaleid nagu näiteks valla leht jms infokanalid. Täiendamist vajavad kooli koduleht ja esindatus sotsiaalmeedia kanalites. Kuna kodulehe eestikeelne variant sisaldab grammatikavigu ja info on ebatäpne, mõjub see kooli mainele ning vähendab võimalusi kaasata eestikeelseid õppijaid.

2. Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Juuksurite erakoolil Maridel on kaks õppekohta – Jõhvis (Sompa 1a) ja Tallinnas (Toompuiestee 17a). Koolikülastuse käigus veendus komisjon, et õpperuumid on varustatud õppekavade vajadustele vastavate kaasaegsete töö- ja õppevahenditega. Õpilaste kasutuses on piisaval hulgal erineva suuruse ja varustusega loengu- ja seminariruumid ning praktilise õppe ruume. Praktilise õppe klassides on mullaazid, klienditoolid, töötoolid, töölaudad, vapozoneid, kohtvalgustid, luuplambid, d'arsenal'i-, frimaatori-, ionoforeesi- ning näoparafiiniaparaadid. Juuksuriõppe klassis on pesukohad, töölaudad, klienditoolid, föönid, ultrahelivannid, UV-aparaat, pesu- ja kuivatusmasinad. Praktikaklassid võimaldavad näo-, jalgade, kehahoolde, massaaži, jumestuse, juuksuritöö tegemist. Spaa õppeklass on sisustatud kõige vajalikuga massaaži õppimiseks ja praktiliseks tegemiseks. Praktikaklassis on massaažilauad ning ruumi soojendamiseks on lisatud täiendavad radiaatorid. Õpilased ise ja õpetajad hindavad kooli võimalusi spaaprotseduuride praktiseerimiseks tagasihoidlikeks. Seetõttu viiaksegi spaateenindaja kutseala praktilisi töid läbi ka Toila sanatooriumis, kus on selleks olemas kõik tingimused. Spaa juhtkonnaga on saavutatud vajalikud kokkulepped, kuidas, kus ja millise mahus praktilist õpet läbi viiakse.

Osa õppeklasse on sisustatud nii, et vajadusel saab neid kasutada nii auditoorse töö kui ka praktiliste tööde läbiviimiseks. Näiteks on küünetehnikutele loodud universaalne õppeklass, kus saab läbi viia nii

teoreetilist kui praktilist õpet. Klassis olevad lauad ja laualambid vastavad praktiliste tundide läbi viimise nõuetele. Klassis on olemas ka küünetehnika õppeks vajalikud õppevahendid, mis annavad õppijale hea ettevalmistuse tööle asumiseks. Õpetajal on süsteemselt välja töötatud sisukad õppematerjalid. Pabermaterjalide kõrval kasutatakse ka plastmassist küünenäidiseid, mille peal harjutatakse küünte lakkimist ja maalingute tegemist ning mida on väga hea kasutada õppeteemade analüüsiks. Õppeklass paistab silma ka puhtuse, korrektsuse ja süsteemsusega ning annab kõik võimalused kutseala omandamiseks ning kutsealase töö alustamiseks.

Koolikülastusel selgus, et Maridelis kasutatakse e-õppe elemente, kuid terviklahendusi ei ole rakendatud. Kooli osades ruumides on olemas WIFI, kasutada saab sülearvuteid ning portatiivset projektorit. Õppetöö, nii auditoorne kui ka kodused ülesanded, on kirjutatud käsitsi või kasutatakse paberile välja printimist. Tabelis 3 on esitatud õppijatelt saadud tagasiside digilahenduste kasutamise kohta, mis näitab kooli digivõimaluste osas pigem piisavust ja rahulolu, kuid hindamiskomisjonis osalenud tööandjate ja kutseandja esindajad märgivad, et koolis puuduva arvutiklassi tõttu ei ole võimalik juuksuri kutseeksamit teha digitaalselt nagu teistes koolides.

Tabel 3. Digilahenduste kasutamine õppeasutuses Maridel. (Allikas: Haridussilm)

Digilahenduste kasutamine kutseõppeasutuses Maridel				
õppeaasta	Parasjagu/ vastanute %	Liiga vähe/ vastanute %	Liiga palju/ vastanute %	Eesti keskmine
2017/18	89,2	6,5	4,3	70,8

Koolikülastuse käigus läbi viidud intervjuud õpilastega, vilistlastega, praktikakohtade esindajatega kinnitavad õppijat toetava õpikeskkonna olemasolu kutseõppeasutuses Maridel.

Õpikeskkonna arenguvaadet kirjeldatakse enesehindamisaruandes õppe-, töö, arendus- ning loometegevust toetavana. Arenguvaade on kavandatud uues arengukavas, mille tegevuskavas on mitmel moel sõnastatud infotehnoloogia arendamine nii kooli juhtimise kui õppetöö kaasajastamise eesmärgil: kaasaegsete infotehnoloogiliste vahendite kasutamine koolikorraldusliku tegevuse efektiivsuse tõstmisel (tegevuskava, ptk 7.1. strateegiline juhtimine):

- e-õppe sisseviimine (ptk 7.3. õppetegevus),
- varustada kõikide õpetajate tööruumide arvutite ja WIFI-ga,
- läbi kooli kodulehekülje virtuaalse õpikeskkonna arendamine (ptk 7.5, kooli materiaalne baas).

Lisaks eeltoodule on kavandatud kooliruumide esteetilise külje parendamine.

Selline arenguvaade on asjakohane ja peegeldab kooli meeskonna adekvaatset hinnangut õpikeskkonnale.

3. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel

Marideli õppeprotsessi tugevamaid külgi on lähtumine õppija eripärast. See ilmneb järgmistes asjaoludes:

- Õpilaskandidaate nõustatakse juba vastuvõtul, kus arvestatakse kandidaadi valmisolekut õppimiseks soovitud kutsealal ja suhtlemisuskust.

- Psühholoogiline treening õpingute alguses võimaldab nii õpilasel kui koolil saada ülevaadet õppija ootustest õpingutele.
- Töökohapõhises õppes koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles arvestatakse õppija haridustaset, varasemaid teadmisi ja oskusi, erivajadusi ning praktikakoha eripära.
- Rakendatakse mitmesugused enesehinnangu- ja tagasisidelehti, mille abil saab kujundada õpilase analüüsivõimet, kaasa arvatud eneseanalüüsi oskusi.
- Töökohapõhise õppes luuakse vastavalt õppija individuaalsetele õpivajadustele õppegraafik õppimiseks ja õpiväljundite saavutamiseks nii koolis kui töökohal

Intervjuudes tõid õpilased ja vilistlased välja meeldiva aspekti: alati kui direktor on majas, jalutab ta läbi õppeklassi ja vaatab ja soovitab omalt poolt, mida teha ja kuidas saab teistmoodi. Ühele tütarlapsele soovitas ta tegeleda rohkem meestööga ja suunata pilk *barberimaailma*. Selles suunas ongi (nüüd juba endine) õpilane kujundamas oma karjääri. Direktor, nagu ka kõik teised kutseõpetajad, on oma ala professionaalid ning piisavalt kvalifitseeritud hindamaks ja suunamaks oma õpilasi erialavalikutes.

Õpetajad töötavad eri vanuses (16-60 a) ja erinevate vajadustega õppijatega (nt rinnaga toitev ema, pensionär, kinnipidamisasutusest vabanenu, pikaajaline töötaja, kroonilise neuroloogilise haiguse diagnoosiga õppija jne) ning arvestavad nende eripäraga. Täiskasvanu hindamisel peetakse numbrilisest hindest olulisemaks tulemust ehk väljundit. Õppijate tagasiside õppeprotsessile ja õpetajatele õppekavarühmas on valdavalt positiivne. Õppe juures pööratakse suurt tähelepanu suhtlemisoskusele, klienditeenindusele ja tööetikale. Iluteeninduse õppekavadel on tihe seos tervise ja heaoluga, samas suitsetavad nii kooli personal kui õppijad ja juhendajad kooli välisukse kõrval.

Ehkki tegemist on erakooliga, on õpilased seotud ka heategevuse ja ühiskonnale suunatud teenustega. Marideli õpilased teenindavad laste- ja vanadekodusid, aga käivad ka kodudes eakate juures oma teenuseid osutamas.

Hindamiskomisjon külastas õppesalonge nii Tallinnas kui Jõhvis. Ruumid olid korras ja puhtad. Olid olemas kõik desinfitseerimisvahendid nii töövahenditele kui ka kätele. Valgustus oli piisav, ka oli täidetud nõue, et juuksuri tööalune ruum peab olema kolm ruutmeetrit. Olid olemas statiivid nukupeade jaoks, erinevad nukupead, kappides olid lokitangid, sirgendajad, juure krepptangid, nii kuumad kui ka tavalised rullid. Väga oluliseks peetakse juuksuriõpilaste arusaama kujundamist sellest, et kvaliteetse töö tegemiseks on vajalik ka kvaliteetne materjal. Oluliseks koostööpartneriks koolile on Depile OÜ, kes toob maale sarja Alfaparf, mida professionaalid peavad õigustatult *premium* värvibrändiks Eesti turul. Koolile pakub Depile nii materjali kui ka Eesti siseseid koolitusi.

Praktikajuhendajate tagasisidest nähtub, et nad on õpilaste koolist saadud oskustega väga rahul.

Ettevõttepraktika jaoks on koolil tugev praktikasalongide võrgustik. Kõik külastatud praktikakohad on varustatud kaasaegsete töövahenditega. Komisjoni võlus eriti Magnoolia ilusalongis asuv barbershop, mis oli oma väiksuses niivõrd kompromissitu. Kõik vajalik oli olemas: peapesu koht, mis sobib habemepesuks; steriliseerimiskapid; kuumad kuulid; tünn, kuhu ladustada kasutatud habemenoa terad; *vapozon* näohoolduseks; näohoolduse tegemiseks vajalikud tarvikud; tünnid kuuma vahaga nina, kõrvade ja kulmude korrastamiseks; kapp kuumade rätikute tegemiseks; kreemid, vahud, vahad ja habemeveed. Seda tuba võib soovitada näidiskabinetiks kui mittepriiskavate vahenditega tehtud tööruumi.

Praktikakohtade, sh töökohapõhise õppe kohtade külastused nii Tallinnas, Jõhvis, Toilas kui Narva-Jõesuus veensid, et küünetehniku, juuksuri, spaateenindaja praktikal ja töös järgitakse samu põhimõtteid, mis on aluseks kooli kutseõppes. See kinnitab, et nii teoreetiline õpe kui praktilised tööd ja praktika valmistavad küünetehniku, juuksuri kui spaateenindaja ette iseseisvaks tööks.

Praktika töökeskkonnas viiakse läbi varasemalt hinnatud ettevõtetes, et oleks võimalik õpiväljundite saavutamine. Juuksuri kutseala kohta on olemas juhendmaterjal "Praktikabaasile ja õpilasele esitatavad nõuded". Selles dokumendis on kirjas detailsed nõuded praktikabaasile ja praktikandile, kandideerimaks salongi praktikale:

- Näiteid praktikabaasile esitatavatest nõuetest: *salong kasutab töös ainult professionaalseid juuksehooldustooteid ja värve, Terviseameti esitatavad nõuded on täidetud; salongis on õpilasele tagatud vaba töökoht kogu praktika ajaks; juhendaja tööstaaž juuksurina on vähemalt 3 aastat; juhendaja töötab realselt koos õpilasega (juhendab personaalselt õpilast) minimaalselt 75% praktikaajast jm.*
- Nõudeid praktikandile: *õpilane esitab salongile CV ja motivatsioonikirja sooviga asuda ettevõttesse praktikale; õpilane esitab salongi praktikale tulles kooli poolt täidetud Juuksuriõpilase oskuste passi; õpilane kohustub aktiivselt osalema praktika tööde teostamiseks vajalike klientide leidmises; õpilane koostab praktika kaitsmise ajaks 10 punktist koosneva kokkuvõtte salongis läbitud praktika kohta, milles peavad olema välja toodud salongi tugevused praktikabaasina ja tähelepanekud või ettepanekud, mida salong praktikabaasina võiks edaspidi arvestada või oma tegevuses muuta, jm.*

Juhendmaterjal "Nõuded praktikabaasile ja praktikandile" on kaasas praktikalepingu lisana, mille allkirjastavad kool, ettevõtte esindajad ning õpilane.

Töökohapõhise õppe läbiviimist reguleerib "OÜ Juuksurite Erakool Maridel töökohapõhise õppe rakendamise kord". Hindamisgrupp hindas praktikakoha organisatsioonilisi võimalusi, töökeskkonna vastavust nõuetele, õppekavale vastavate töövahendite ja –seadmete olemasolu, juhendajate ettevalmistust ning külastas töö- ja praktikakohti Tallinnas, Jõhvis, Toilas ja Narva-Jõesuus.

Võib kinnitada, et praktika tulemuslikkust ja praktilise väljaõppe tulemuslikkust ettevõttes hindavad kõik kolm osapoolt: ettevõtte- ja koolipoolne juhendaja ning praktikant ise. Kasutatakse mitmeid hindamisdokumente: oskuste pass, eneseanalüüs, tagasisidelehed, mis võimaldavad koolil saada ülevaate, kuidas on õpilased omandanud kooli õppekavas kavandatud pädevused.

Praktikale minnes saab õpilane koolilt kaasa (nt juuksuriõpilase) oskuste passi, mille praktika lõpus täidab ettevõttepoolne juhendaja, kes hindab õpilase oskuste arengut praktika käigus. Tähelepanuväärne on, et lisaks kutsealastele oskustele hinnatakse ka pikka loetelu üldoskusi, nagu töökoha organiseerimine, puhtus ja kord, distsipliin, kohusetunne, kliendi vajaduste selgitamine, konsulteerimine ja teenindus, õpilase iseseisvus, julgus võtta vastu iseseisvalt otsuseid, vastutusvõimelisus, loomingulisus, keeled, suhtlemine. Praktikajuhendaja hindab õpilase võimelisust töötada iseseisvalt nii enne kui pärast praktikat. Kõige lõpuks antakse üldine hinnang praktikandile küsimuse vormis: kas soovite jätkata temaga koostööd.

Praktikaettevõtte juhendaja annab hinnangu ka kooli praktikakorraldusele ja koostööle koolipoolse praktikajuhendajaga. Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad on valdavalt lõpetanud Marideli, mistõttu on kooli ja praktikaettevõtete side tugev ja koostöö ladus.

Praktikant ise hindab oma praktika tulemuslikkust eneseanalüüsi lehe abil. Analüüsida tuleb enda toimetulekut töökeskkonnas: *millistest erialastest teadmistest ja oskustest tundsin puudust; milliste töövahenditega jamaterjalidega töötasin; mida kasulikku õppisin; kuidas kasutasin tööaega; kuidas kohanesin töökeskkonnaga; kui iseseisev olin tööülesannete täitmisel; kuidas tulin toime klienditeenindusega; millist uut hooldustöövõtet õppisin kasutama; kas täitsid praktikaülesandeid, mis jäi puudu, miks?; koostöö praktikajuhendajaga; minu vastutustunne tööülesannete täitmisel; tööülesannete täitmise kiirus; koostöövalmidus; asjakohane omaalgatus; suhtlemine kolleegidega; personali suhtumine minusse; kokkuvõttev hinnang.*

Lisaks eneseanalüüsilehele täidab õpilane ka tagasisidelehe, kus toob välja ettevalmistuse tugevad ja nõrgad küljed, hindab koolipoolset juhendamist praktika eel ja juhendamist praktika ajal, lisaks saab ta teha märkusi ja ettepanekuid praktikakorralduse kohta.

Õpilaste tagasisidet praktikale ilmestab tabel 4.

Tabel 4. Õpilase tagasiside praktikale. (Allikas: Kooli eneseanalüüsi aruanne)

		Lõpetanuid 2018/19	5 – väga hea	Vastanute %	4 - hea	Vastanute %
Kuidas toimus juhendamine praktika eel kooli poolt	Juuksur	32	29	90,62%	3	9,38%
Kuidas toimus juhendamine praktika ajal praktikakoha poolt	Juuksur	32	25	78,12 %	7	21,88%
Kuidas toimus juhendamine praktika eel kooli poolt	Spaa-teenindaja	21	19	90,47%	2	9,53%
	Spaa-teenindaja	21	20	95,23%	1	4,77%

Spaateenindaja kutseala õpilaste eneseanalüüsilehed kajastasid väga head kohanemist töökeskkonnaga, õpilaste rahulolu praktikajuhendajaga, kes oli kontrolliv ja toetav. Kuna õpilastel on õppeprotsessi ajal põhjalik psühholoogiline ettevalmistus, siis eneseanalüüsi hinnangul oskasid nad ka suurepäraselt vajalikes olukordades omaalgatuslikult initsiatiivi võtta. Õpilased on väga rahul, et juba praktika ajal saavad juurde õppida erinevaid massaaže ja uusi protseduure, mida spaa omalt poolt neile õpetab. Praktikapäevikutest ja külastuse ajal toimunud vestlustest nähtub, et spaade kollektiivid on õpilaste suhtes toetavad.

Koolipoolne praktikajuhendaja annab tagasisidelehel hinnangu õpilase sotsiaalsetele oskustele ja isikuomadustele. Hinnatakse õpivalmidust, praktikaeesmärkide täitmist, probleemide lahendamise iseseisvust, kiirust, koostöövalmidust, hoolikust ja täpsust, ajakasutust, kannatlikkust ja koormustaluvust ning sobivust kutsealal töötamiseks.

Praktika kohta koostab õpilane vormikohase praktikaaruande, kus iseloomustab praktikattevõtet, kollektiivi mikrokliimat, loetleb praktiliselt täidetud põhilised tööd ning analüüsib kokkuvõtvalt milliseid oskusi sai ta juurde ning milliseid teadmisi sai rakendada.

Praktikantidele praktikaettevõtetest antud hinnangud on kõrged. Valmisolek iseseisvalt töötada on praktikantidel juhendajate hinnangul kõrge juba enne praktikat, praktika käigus iseseisvus suureneb.

Õpilased on praktikaülesannete täitmisel loominguks, vastutustundlikud ja tähelepanelikud kolleegide suhtes. Ettevõtetes läbiviidud intervjuud kinnitavad neid oskuste passides ja praktikapäevikutes toodud hinnanguid. Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad iseloomustavad praktikante kui heade kutsealaste oskustega iseseivaid algatusvõimelisi küpseid isiksusi, kes järgivad kutse-eesitika nõudeid, on valmis kutsetööks ja keda nad vajadusel on valmis võtma enda ettevõttesse tööle. Õpilaste ettevalmistuses soovivad praktikaetevõtted veelgi enam tähelepanu pöörata suhtlemisõskusele klientidega, kelle soovid ja käitumispilt võivad olla vägagi erinevad, märkides siinjuures et need õngi oskused, mida lihvitakse kogu kutsetegevuse jooksul. Suhtlemise baasõskused, eetik ja "lihvimisvalmidus" on juhendajate sõnul õpilastel olemas.

Hinnang koolipoolsele ettevalmistusele on väga kõrge nii õpilastel kui vilistlastel. Hindamisintervjuude kõikidest vestlustest tuli välja usaldus ja kindlus kooli suhtes, mis jätkub ka pärast kooli lõpetamist ja tööle asumist. Peaaegu kõik intervjuueeritavad rääkisid õpingute alguses toimunud suhtlemistreeningust, mille käigus tutvuti õpingukaaslastega, saadi hea ülevaade endast kui õppijast, arutati läbi kutse-eesitika küsimused, kujundati õppimist ja kutsetööd toetavaid väärtusi. Vilistlased märkisid jätkuvaid asjalikke suhteid oma endiste õpetajatega, kelle poole võib ikka ja jälle pöörduda nii kutsealase nõu saamiseks kui ka isiklikes, psühholoogilist tuge vajavates küsimustes. Koolis õppides on igal grupil õpetajaga endi vestlusgrupp Viberis, kus nad vahetavad infot, annavad täiendavat kodutööd või küsivad nõu. Jah, see pole parim musternäidis elektroonilisele õppele, kuid seesama vestlus jääb omavahel avatuks ka pärast kooli lõppu. Just see on see kindlus, mida kool annab õpilasele kaasa. Kui peaks midagi juhtuma, siis (endine) õpetaja on oma nõuannetega ühe lihtsa telefonikõne kaugusel.

Küsimusele, mis oleks võinud koolis teisiti olla, mida võiks veel õpetada, nimetati spaateenindaja kutsealal mähiste tegemist, kuid tõdeti samas, et spetsiifilisi hooldusi võibki õppida praktikakeskkonnas. Huvitatud oldi ka erinevate firmade hooldusvahenditega tutvumisest.

Arenguvaade on kavandatud uues arengukavas, mille tegevuskavas on kavandatud ka mitmeid tegevusi praktika tõhustamiseks: tagasiside tõhustamine tööandjatel, praktikajuhendajate täiendkoolitused (ptk 7.3. õppe-tegevus); õppesalongi/praktikabaasi klientide rahulolu tagamine ja arendamine (ptk 7.4. Koostöö). Selline arenguvaade tuleneb praeguse olukorra analüüsist ja kajastab arenguvajadusi adekvaatselt.

4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktilal lähtub õpiväljunditest

Õppe- ja hindamismeetodite seotus õpiväljunditega nii auditoorses töös kui praktilal on tagatud õpetamis- ja hindamismeetodite ning tagasisideküsitluste mitmekesisusega. Õppija personaalne areng on õppeprotsessis keskne ja selle eesmärgi täitmiseks teevad õpetajad tihedat sisulist koostööd ning rakendavad õppijaid kaasavaid õppemeetodeid.

Õpilastel on võimalus anda tagasisidet õppe kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult. Õpilase hinnangut õppeprotsessi erinevate aspektide kohta küsitakse tagasiside- ja töölehtede abil, mis on kooli enda koostatud.

Igapäevase õppe reflekteerimiseks loodud „Tagasiside-ankeedis“ kirjeldavad õpilased, mida uut said nad tänases õppetöös, kuidas nad tundsid ennast meeskonnatöös, kas tänase tunni materjal oli neile mõistetav, kuidas nad hindavad lektori tööd, mida soovivad veel lektorile/õpetajale öelda. Ankeedis "Avameelselt tänasest tunnist" analüüsib õpilane on tundeid ja meeleolu tunnis: kirjeldab oma enesetunnet, aktiivsust, meeleolu; kirjeldab, mis oli talle tänases tunnis kõige kasulik, mis tal ei

õnnestunud jm. Koolil on välja töötatud materjalid, mille abil saab õpilane end väljendada ka värve ja joonistusi kasutades.

Tagasisideküsitluses tervikõpingute kohta kirjeldavad õpilased, millise ettevalmistuse nad on saanud tööleasumiseks, kuidas nad hindavad õpetajate tööd, kas nad soovitaksid Marideli oma tuttavatele. Tööleht "Minu karjäär" kirjeldab õpilane oma võimalikku karjääri, seostades seda koolis õpituga. Tööleht "Mis annab konkurentsieelise" palub õppijal mõelda oma oskustele, omadustele, võimetele ning analüüsida, miks peaks tööandja eelistama just teda.

Täiskasvanud töötule õppijale koostatud küsitluslehega selgitatakse õppija õppimisvajadus. Õppija analüüsib, miks tema arvates ei ole tal õnnestunud tööd saada oma teadmistele ja oskustele vaatamata; millised asjaolud võiksid olla takistuseks töölerakendumisel; kuidas võiksid praegused õpingud teda tööle saamisel aidata jmt.

Õpetajad on loonud materjalid ja õppesüsteemi, mis peale kutsealaste oskuste annab ka lisaoskusi. Näiteks tuleb otsida adekvaatseid allikaid, koostada referaate ning neid ka esitada. Õpetajal on väga hästi välja töötatud hindamissüsteem. Selle kinnituseks on süsteemselt välja töötatud sisukad õppematerjalid ja õpitu kinnistamiseks loodud kirjalikud materjalid (tunnikontrollid, kontrolltööd). Kūūnetehnika õpetaja rõhutab, et annab õppijale valida õppimise viisi (kas esitada loenguna uus materjal, anda võimalus loengumaterjalidega eelnevalt tutvuda ja luua diskussioon, keskenduda praktikale kohe või hiljem jne). Näiteks kūūnetehniku õppekaval esitatava iseseisva töö digitaalset vormistust ja kujundust ei seata eeltingimuseks, vaid oluliseks peetakse töö esitamist ja kaitsmist õpingukaaslaste ja õpetaja ees. Õpetajad arvestavad õppijate personaalseid iseärasusi. Näiteks erinevad tulevaste kūūnetehnikute kodused kirjalikud ülesanded ülesehituse poolest. Noorematel on rohkem pildimaterjali ja toetatakse kaasaegsematele trendidele, vanemate töödes on rohkem kasutatud kirjutamist. Mõlemad variandid on õpetaja poolt aktsepteeritud, kui sisu vastab püstitatud eesmärgile. Sellist õppimise toetamist kinnitavad kõik õpetajad.

Moodulite rakenduskavade järgi kasutatakse mitmekesiseid meetodeid. Intervjuud nii õpilaste, vilistlaste kui õpetajatega kinnitavad, et tõepoolest on õppetöös kasutusel mitmekesised meetodid. Õppekavad on kompetentsipõhised, moodulites on teemade kaupa lahti kirjutatud õpiväljundid ning kuidas õpilane nende saavutamist väljendab, demonstreerib, rakendab jne üldtasandil. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse mitteeristavalt ning ei kasutata tasemete eristamiseks hindeid. Kutseandjad soovivad hinnata kutseeksami küsimusi kooli õppekava ja tegeliku õppeprotsessiga, et õpilased jõuaksid kõikide nõutud õpiväljunditeni ja saaksid tõendada kõiki vajalikke kompetentse.

Kooli õpilased on olnud aktiivsed ja tulemuslikud kutseala võistlustel. Õpilased osalevad aktiivselt Peterburis korraldataval Nevskaja Berega juuksurite võistlusel ja on toonud sealt kõrgeid auhinnalisi kohti. Kooli enesehindamise aruandes on esitatud „Kuldse Pääsukese“ meistrivõistluste tulemusi ning need on esitatud tabelis 5.

Tabel 5. Õppijate saavutused „Kuldse Pääsuke“ meistrivõistlustel. (Allikas: Kooli eneseanalüüsi aruanne)

	„Kuldne Pääsuke 2017“	Saavutused
1.	Õhtusoeng pikkadele juustele	IV koht
	„Kuldne Pääsuke 2019“	
1.	Naiste kategooria: Moodne lõikus ja soeng	II, III, IV, V koht
2.	Meeste kategooria: Moodne lõikus ja soeng	II, IV koht
3.	Õhtusoeng pikkadele juustele	I, IV koht
4.	Punatud pulmasoeng pikkadele juustel	II, III koht
5.	Fashion sity	V koht

Andmeid lõpetanute tööturul rakendumise, sh edasiõppijate osakaalu trendide kohta õppekavadel kirjeldab tabel 6.

Tabel 6. Marideli lõpetanute hõive. (Allikas: Haridussilm)

õppeaasta	Rakendunud Maridel (lõpetajate %)	Rakendunud Eesti keskmine (lõpetajate %)	Muul viisil aktiivsed (sõjaväes, lapsehoolduspühkudel). Maridel	Töötud, teadmata Maridel
2015/16	80 %	72,3 %	20 %	-
2016/17	16 %	71,5 %	50 %	33,3 %
2017/18	80 %	73,2 %	20 %	

Paljud juuksuri ja küünetehniku kutseala vilistlased avavad julgelt oma väikesi salonge, mis tõendab kooli ettevõtlusalase õppe tulemuslikkust ning lõpetanute teadlikkust oma võimetest. Kõik spaateenindaja kutseala lõpetanud leiavad rakendust ümberkaudsetes spaades, kuna koolist antava õppe kvaliteet on väga hea.

Andmeid õppijate rahulolu trendide kohta, sh õpikeskkonna, õppekorralduse ning õppesisu, -meetodite ja hindamisega õppekavadel väljendab tabel 7.

Tabel 7. Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga (5-pallisel skaalal). (Allikas: kooli eneseanalüüsi aruanne)

		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
		Jõhvi	Tallinn	Jõhvi	Tallinn	Jõhvi	Tallinn
1	Kooli üldkasutatavate ruumide olukord	4,4	4,6	4,38	4,56	4,4	4,8
2	Võimalus kasutada kooli ruume iseseisvaks tööks	4,8	4,7	4,87	4,67	4,8	4,9
3	Auditooriumide olukord	4,6	4,6	4,5	4,7	4,5	4,95
4	Praktiliste tööde ruumide sisustuse kaasaegsus	4,7	4,8	4,65	4,8	4,7	4,96
5	Üldine õhkkond koolis	4,7	4,6	4,5	4,6	4,75	4,8
6	Hinnang koolis olemasolevatele teavikutel	3,8	3,8	3,5	3,2	3,6	3,4

Õppijate rahulolu õpikeskkonnaga on stabiilne. Ka intervjuudes andsid kõrge hinnangu õpikeskkonnale õpilased, vilistlased ja ettevõttepoolsed praktikajuhendajad, kes on sageli ka kooli vilistlased. Rahulolul on oluline roll adekvaatse enesehinnangu kujunemisel ja võimetekohaste õpitulemuste saavutamisel. Õpilaste rahulolu on osa kooli mikrokliimast, mis tervikuna aitab luua positiivset õpikeskkonda. Õpilasi arvestav õpikeskkond toetab õpilaste sotsiaalsete ja emotsionaalsete pädevuste kujunemist ning akadeemiliste õpitulemuste saavutamist.

Andmeid kutseeksami/lõpueksami sooritamise trendide kohta õppekavadel kirjeldab tabel 8.

Tabel 8. Kutseksamiedukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, %. (Allikas: Haridussilm ja kooli enesehindamise aruanne. Haridussilm kutseeksamite sooritamise kohta infot ei anna)

	Õppekava	Lõpetajaid	Kutseeksami sooritanute arv
1	juuksur	16	17
2	küünetehnik	12	8
3	spaateenindaja	11	11

Hindamiskomisjonis osalenud tööandjate ja kutseandja esindajad väidavad, et Marideli õpilased ja kool on kutseeksamitel näidanud väga head taset, esinenud tugevalt üle keskmise ning edukalt sooritanud ka eksami teoreetilise osa.. Ka see on indikaatoriks, et õpetajad on tugevad ja sisseastumisvestluse põhjal tehtud valik ning sellele järgnev karjäärinõustamine on olnud tulemuslik ja põhjendatud. Kui välja tuua probleeme, siis on neid osaliselt esinenud klienditeeninduse osaga.

Andmed lõpetanute osakaalu trendide kohta alustanute õppekavadel esitavad tabelid 9 ja 10, millest on näha, et Marideli näitajad on Eesti keskmisest paremad.

Tabel 9. Õigeaegne õpingute lõpetamine (näitab, kui suur osa õpingute alustanute on õpingud lõpetanud hiljemalt aasta peale nominaalse õppeaja lõppu). (Allikas: Haridussilm)

õppeaasta	Õigeaegselt õpingud lõpetanute %: kutseharidus	
	Maridel %	Eesti keskmine %
2015/16	66,7	54,5
2016/17	100	55,12
2017/18	55,6	55,4

Tabel 10. Töökohapõhise õppe lõpetanud. (Allikas: Haridussilm)

õppeaasta	Maridel, lõpetanute %	Eesti keskmine %
2015/16	53,8 %	5,1 %
2016/17	89,4 %	9,5 %
2017/18	91,1 %	11,9 %

Nii kõrge lõpetanute osakaal Eesti keskmisega võrreldes tunnistab, et õppeprotsess lähtub õpiväljunditest ja arvestab õppija individuaalsete erisustega.

5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad

“Juuksurite erakooli Maridel tugisüsteemid ja nende rakendamise kord” nimetab mitmeid tugiteenuseid: esmane toetamine ehk õpiabi ainetunnis - Õpilaste erinevaid võimeid arvestav diferentseeritud õpetamine ja hindamine, õpilaste esmane toetamine ainetunnis: erineva tasemega ülesanded, täiendavate õppevahendite kasutamine, rohkem aega teadmiste ja oskuste omandamiseks. Ainealaste konsultatsioonide saamise õigus on kõigil õpilastel, eriti aga neil, kelle ainealaseid teadmisi on hinnatud nõrgaks. Täiendav õpiabi mooduli või õppeaasta lõpus määratakse õpilasele tekkinud võlgnevuste tõttu. Õpilasele on võimalik koostada ka individuaalne õppekava (IÕK) riiklikes õppekavades sätestatud korras. Reeglina on see HEV-õpilaste jaoks, aga kuna Maridelis meditsiiniliste näidustustega HEV-õpilasi ei ole olnud, siis pole ka rakendatud IÕK-d. Küll aga rakendatakse individuaalset õppegraafikut näiteks akadeemiliselt puhkuselt naasnule, väikelapse emale, tervislikel põhjustel, töökohapõhises õppes jm. Andekate õpilaste õpetamisel korraldab õpetaja õppekavas ettenähtud tegevusi nii, et andekad õpilased saaksid töötada tempos ja tasemel, mis vastab nende võimetele. Antakse keerukamaid ülesandeid, palutakse õpetada teist õpilast, antakse võimalus abistada õpetajat õppematerjalide ettevalmistamisel. Vajadusel koostatakse andekale õpilasele IÕK ning rakendatakse täiendava juhendamise võimalust nii aineõpetaja kui teiste spetsialistide poolt. Õpetaja innustab andekat õpilast osalema võistlustel, konkurssidel, projektides, julgustab õpilasi silma paistma, olema loovad ja tootlikud.

Õpilaste vaatlus ja probleemvestlused õpilasega aitavad märgata muutusi õpilase tervises, koolis edasijõudmises, käitumises; selgitada välja nõrga tervise või käitumishäirega õpilasi ning vajadust soovitada erialaspetsialisti poole pöörduda.

Koolikülastusel selgus, et kõiki neid tugimeetmeid ka kasutatakse. Õpilased ja vilistlased aga hindasid parimaks toetajaks õpingute alguses toimuvat psühholoogilist treeningut, mis arendab enesetaju, korrigeerib enesehinnagut, kujundab suhteid kaasõpilastega ja õpetajatega, õpetab suhtlemisoskusi ja toimetulekut keeruliste olukordadega. Kõrgelt hinnati ka õpetajate individuaalset lähenemist õpilastele, nende suutlikkust arvestada heterogeense õpilasgrupi eripäraga ning võimalust pöörduda nõu saamiseks õpetajate ja koolijuhi poole – seda nii õpingute ajal, aga ka pärast õpinguid, juba tööl olles. Vestlustest õpilastega ning mitmetest tagasisideküsitlustest nähtub, et kool on neisse sisendanud eneseusku ja pakkunud mitmesuguseid tugiteenuseid.

Järeldused

Tugevused:

- Marideli õppeprotsessi tugevamaid külgi on lähtumine õppija eripärast, märgates õppijate õpivajadusi, andes tagasisidet ja tuge.
- Väljaõpe juuksuri, küünetehniku ja spaateenindaja kutsealadel on tulemuslik. Seda kinnitavad õppe tulemuslikkuse näitajate trendid, intervjuud õpilastega, vilistlastega, praktikajuhendajatega, õpilaste saavutused mitmesugustel konkurssidel ja võistlustel.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks:

- Koduleht tuleb nii tehniliselt kui sisult uuendada ning vigane info parandada. Kodulehel korrektse info esitamine võimaldab õppijatele teadlikumat kutsevalikut ja hoida kooli mainet.
- Digilahenduste kasutamine õppes on vähene. Arendada tuleb veebipõhist õpikeskkonda, võtta kasutusele digilahendusi, elektroonilisi õppematerjale ja luua e-kursusi. Sellega saab kaasajastada õpet koolis, kool muudab oma õppe õpilaste jaoks paindlikumaks ja muutub avatumaks, et suhelda teiste koolidega.
- Digitaalne tööde esitamine, võimalus nt PPT-esitlusteks ning õppematerjali ilmestamine visuaalse materjaliga, mida saab esitleda suurel ekraanil, annaks kindlasti õppele juurde ja muudaks selle veel tugevamaks, põhjalikumaks, paindlikumaks.

Arenguvõimalused:

- Marideli õppe- ja kasvatustöö kogemuse üldistamine ja koondamine raamatuks – metoodiliseks materjaliks, millega saab kool end tutvustada teistele koolidele, tööandjatele, potentsiaalsetele õpilastele. Metoodiline materjal oleks kasutatav ka koolitusmaterjalina ennastjuhtiva, loova, arenguvõimelise iluteeninduse valdkonna töötaja koolitamisel.

3.3 Õpetajad¹

Siin peatükis esitatakse ülevaade õppekavade õpetajatest: kvalifikatsiooninõuetele vastavus, vanuseline struktuur, olulisemad muudatused alates õppekava rakendamisest.

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Analüüs

Eneseanalüüsi aruandes puuduvad täpsed andmed õpetajate ja nende kvalifikatsioonide kohta ning kooli kodulehel on aegunud info. Hindamiskülastuseks esitatud õpetajate andmed on aastast 2014, vaid osaliselt uuendatud ja selle põhjal ei saa hinnata õpetajate viimaste aastate enesetäiendamist. Nii nagu 2014. a analüüsis on ka 2019. a märgitud, et koolis on püsiv kaader, mida tõendab tabel 11 „Õpetajate ja ametikohtade arv“. Õpetajate koosseisus ei tooda välja erilisi muudatusi ega ka muudatusvajadusi viimase aja jooksul.

Tabel 11. Õpetajate ja ametikohtade arv. (Allikas: Haridussilm)

Õppeaasta	Õpetajate arv	Ametikohtade arv
2016/17	10	4
2017/18	10	4
2018/19	10	4

Eneseanalüüsis märgitakse, et koolis on 6 õpetajat. Hindamiskülastusel esitatud õpetajate nimekirjas on 11 inimest, koormusega 0,04-st kuni 1,0-ni, keskmise vanusega 44 eluaastat. Mõned õpetajad on nõu reservis, nt juhul kui tekib grupp Narva õppekohas. Ühel õppekaval õpetab valdavalt üks õpetaja (peaaegu kõike), sh juhendab praktikat. Õpetajate täienduskoolituste andmed puuduvad täielikult perioodi 2017-2019 kohta. Puudub selge ülevaade kooli struktuurist ja juhtivatest positsioonidest (kooli juhtkond, koolinõukogu jne). Direktoril on väga mitmed rollid- juuksurite kutseõpetaja, PRÕM koordinaator, psühholoog (kokku koormus 1,0), õpetajate nimekirjas on ka juuksurite kutseõpetaja 1,0 (lapsehoolduspuhkusel), juuksurite kutseõpetaja 0,5 ; spaateenindajate õpetaja 1,0, küünetehniku õpetaja 1,0, erialase eesti keele õpetaja 0,04, erialase inglise keele õpetaja 0,04. Õpetajatöö maht sõltub õppegruppide olemasolust, nt pole mõnda aega olnud Narvas õppegruppide ning õpinguid alustanute arv on kõikuv (2016: **88**; 2017: **106**; 2018: **33**; 2019: **24**), seda ka täiendusõppes (2016: **26**; 2017: **48**; 2018: **18**; 2019: **27**) Kutseõpetajad tegutsevad ka oma kutsealal praktikutena. Hindamiskülastusel ei too ükski osapool välja vajadust lisaõpetajate või erispetsiifika õpetajate järele ning keegi ei märgi ka ülekoormust, kuid märgitakse finantside nappust.

Hindamiskülastusel ja lisadokumentide läbivaatamisel selgub, et õpetajatega viiakse läbi arenguveestlusi kord aastas, olemas on arenguveestluse vorm. Arenguveestlusel analüüsitakse õppe tulemuslikkust õpetaja eneseanalüüsi põhjal. Arenguveestluste kokkuvõtted on esitatud iga õpetaja kohta, mõned neist on läbi viidud aastal 2018 ja mõned 2019. Arenguveestlusi on läbi viinud direktor, direktori endaga viis läbi arenguveestluse eesti keele õpetaja. Õpetajad rõhutavad nii arenguveestluste kokkuvõtetes kui hindamiskülastusel arengualaste vajadustena eelkõige kutse- ja erialast arengut, pedagoogilise pädevuse arendamist ei tooda välja.

Õpetajad loovad oma meetodikad ise. Direktor märgib, et olemas võiks olla meetodiku ametikoht. Digitehnoloogiatest kasutatakse Viberit õpilastega suhtlemiseks ja õppematerjalide edastamiseks; õppijad otsivad internetis materjale, kasutatakse ka iseseisvate tööde PPT-esitlusi. E-õppe platvorme ja õppekeskkondi (nt Moodle) kasutusel ei ole ning nendest õpetajad ei tea.

Kuna kool on väike ja õpetajaid ei ole palju, tehakse omavahel koostööd. Küll selgub hindamiskülastusel, et koostöö teiste sarnaste õppekavarühmadega partneritega Eestis praktiliselt puudub. Õpetajatel puudub piisav riigikeele oskus ning koostööd tehakse peamiselt Venemaa suunal. Spaateeninduse

õpetaja praktiseerib lisraelis suures spaaettevõttes, toob sealset kogemust ning parimaid praktikaid õppekavaarendusse ning rakendab õppeprotsessis. Esmaabi õpetab vastava pädevusega isik, kes kutsutakse Päästeametist.

Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad on valdavalt lõpetanud sama kooli, mistõttu on kooli ja praktikaettevõtte vaheline koostöö ja side tugev.

Õpetajad töötavad eri vanuses ja erinevate vajadustega õppijatega (noor ema, pensionär, kinnipidamisasutusest vabanenu, pikaajaline töötaja jne) ning arvestavad nende eripäraga. Näiteks küünetehniku õppekaval esitatava iseseisva töö digitaalset vormistust ja kujundust ei seata eeltingimuseks, kuid oluliseks peetakse töö esitamist ja kaitsmist õpingukaaslaste ja õpetaja ees. Õppijate tagasiside õppeprotsessile ja õpetajatele on valdavalt positiivne.

Eneseanalüüsist ega vestlusest ei selgu õpetajate enesetäiendamise planeerimise ja hüvitamise kord, eelistatakse projektipõhiseid ja tasuta koolitusi. Sisekoolitusena on õpetajad omaalgatuslikult osa võtnud õpilaste riigikeeleõppe tundidest, et arendada oma keeleoskust. Õpetajad ei märgi osalemist ühiskoolitustel, kuid osalesid ühiselt eneseanalüüsi koostamisel.

Õpetajate valdkonna tugevusi ja parendustegevusi ei saa hinnata eneseanalüüsi, vaid hindamiskülastusel kogutud info ja lisadokumentide põhjal. Õppekavadel õpetavad vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, kes on innustunud ja motiveeritud praktikud ning pädevad praktikajuhendajad. Seda kinnitab õppijate rahulolu tagasisides koolile kirjalikult ning õppijate head saavutused kutseeksamil ja võistlustel. Hindamiskülastusel vesteldud õppijate ja praktikaettevõtete esindajate tagasiside õpetajatele ja õpetamise tasemele on kõrgelt tunnustav. Hindamiskülastusel ei too direktor ega ükski õpetajad välja vajadust lisaõpetajate või erispetsiifikaga õpetajate järele ning keegi ei märgi ka ülekoormust. Arenguvestluste protokollid ja kokkuvõtted on sisuliselt peaaegu identsed ning ei ole võimalik hinnata erinevate isikute arenguvajadusi ega arengumuutusi analüüsitava perioodi jooksul. Arenguvajadustena on kõigil välja toodud täpsustamata erialase arengu, eesti keele ja IT-pädevuse arendamise vajadused. Õpetajate arenguvajadused on asjakohased, kuid raskesti mõõdetavad ning hinnatavad.

Järeldused

Tugevused:

- Motiveeritud ja pühendunud õpetajad, kes praktikutena viivad läbi õppeprotsessi.
- Õpetajad kasutavad täiskasvanuõppes sobilikke ja õppijate eripära arvestavaid õppemeetodeid ning peavad oluliseks grupiprotsesside toetamist ja turvalise õpikeskkonna loomist.
- Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad on hästi kursis õppekava ja nõutavate õpiväljundite ning õppetöö korraldusega koolis.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks:

- Õpetajad vajavad väga tugevalt digioskuste arendamist, et mitmekesistada õppeprotsessi ning luua võimalusi paindlikumaks õppimiseks.
- Õpetajad vajavad riigikeele õpet ja oskust, et integreeruda Eesti hariduskeskkonda ja osaleda haridus- ja kutsealavõrgustike koostöös.

- Õpetajad käsitlevad väga laia teemaderingi. Spetsiifiliste teemade õppimisel-õpetamisel võiks kaasata külalisõpetajane täiendavaid eksperte, kes on nende valdkondade spetsialistid (nt tervishoiu kõrgkooli Kukruse filiaalist ergonoomika, infektsioonikontrolli, anatoomia-füsioloogia, tervisedenduse õpetamiseks).

Arenguvõimalused:

- Rahastusmudelite kitsaskohtadele tähelepanu juhtimine.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused juuksuritöö ja iluteeninduse õppekavarühma osas

Peamised järeldused

Tugevused:

- Motiveeritud ja pühendunud praktikutest õpetajad, kes õpetamisel lähtuvad õppija eripärast ja täiskasvanu õppimise põhimõtetest.
- Õppekavaarenduse ja metoodilise tööga on kooli meeskond loonud tingimused asjakohaste kutsealaste oskuste ja üldpädevustega töötajate koolitamiseks iluteeninduse valdkonnas.
- Väljaõpe juuksuri, küünetehniku ja spaateenindaja kutsealadel on tulemuslik. Seda kinnitavad õppe tulemuslikkuse näitajate trendid; intervjuud õpilaste, vilistlaste, praktikajuhendajatega; õpilaste saavutused mitmesugustel konkurssidel ja võistlustel.
- Õpilaste ja ettevõtjate hinnangud õpingutele on õppekavaarendust toetavad: õpilased hindavad kõrgelt õppekavasid ja neil õppides omandatud oskusi, piirkonna tööandjate sõnul on õpetatavate kutsealade esindajate järele olemas selge vajadus.

Parendusvaldkonnad ja soovitused:

- Kooli kodulehekülg vajab kiirelt korrastamist. Eksitava, ebakohaste dokumentide, aegunud infoga ja keeleliselt vigane kodulehekülg võib eemale tõrjuda potentsiaalseid huvilisi, sealhulgas ka rahastajaid. Hindamiskomisjoni soovitus: teha koduleht korda, kaasates vajadusel selle valdkonna spetsialiste (IT, turundus, õigus jm), et adekvaatse info, head disainiga ja keeleliselt korrektne koduleht kujundaks koolile positiivset mainet;
- Koolis kasutatakse digilahendusi piiratud ulatuses. Keskenduda tänapäevaste digilahenduste rakendamisele: arendada veebipõhist õpikeskkonda, võtta kasutusele elektroonilisi õppematerjale, luua e-kursusi jmt, et mitmekesistada õppeprotsessi ning luua võimalusi paindlikumaks õppimiseks;
- Kooli personali eesti keele oskus on vähene. Direktoril ja kutseõpetajatel omandada eesti keel tasemel, mis võimaldab neil osaleda eestikeelsetel koolitustel, suhelda teiste (kutse)õppeasutustega, integreeruda Eesti hariduskeskkonda, lülituda haridus- ja kutsealavõrgustike koostösse;
- Koolis on koostatud väljundipõhised õppekavad ja nende rakenduskavad. Tegelik õppetöö on õppekavade rakenduskavadega nõrgalt seotud: õpetajad töötavad aine- ja töökavade järgi, mis esitatakse õpingute algul direktorile kinnitamiseks. Jätkata tööd õppekavade rakenduskavadega, viies tegeliku õppetöö vastavusse õppekavade rakenduskavadega. Õppekorralduslike dokumentide vastavus riiklikult esitatud tingimustele soodustab integreerumist Eesti kutseharidussüsteemi.